

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Księżak

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie z protestu wyborczego L. S.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 31 lipca 2020 r.,

**wydaje opinię, że zarzut protestu jest zasadny, ale naruszenie
przepisów kodeksu nie miało wpływu na wynik wyborów.**

UZASADNIENIE

L. S. na podstawie art. 129 ust. 2 Konstytucji RP w zw. z art. 82 § 1 w zw. z art. 321 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 694 ze zm.; dalej: k.wyb.), oraz art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz. U. poz. 979, dalej „u.wyb. 2020”) wniosła protest przeciwko wyborowi A.S.D. na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zarzucając naruszenie przepisów dotyczących głosowania, tj. art. 105 w zw. z art. 107 w zw. z art. 82 w zw. z art. 287 k.wyb., który miał wpływ na wynik wyborów.

W uzasadnieniu wnosząca protest wskazała, że w obwodzie nr [...] w G. na terenie lokalu wyborczego podczas II tury głosowania była świadkiem niedozwolonej agitacji polegającej na przywożeniu przez kobietę, która już swój głos oddała, kolejnych osób w podeszłym wieku oraz nakłanianiu ich do oddania głosu na konkretnego kandydata poprzez jego wskazanie. Czynność ta została stwierdzona przez odwołującą osobiście dwukrotnie, natomiast z informacji przekazanych przez członków komisji wynikało, że zdarzenie to miało miejsce również podczas I tury głosowania. Na dowód opisanych powyżej okoliczności wnosząca protest załączyła kopię protokołu wyników głosowania w obwodzie w wyborach Prezydenta RP przeprowadzonego w dniu 12 lipca 2020 r., w którym wskazano w adnotacji dotyczącej uwag mężów zaufania: „W trakcie głosowania Pani po oddaniu głosu, przywiozła wyborców agitując na kogo głosować. Po upomnieniu sytuacja się nie powtórzyła.”.

Prokurator Generalny wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu, wskazując, że przytoczone zarzuty mają charakter hipotetyczny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie, które zostały określone w przepisach ogólnych art. 82 i 83 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 684 ze zm., dalej „k.wyb.”) oraz w przepisach szczególnych art. 321-324 k.wyb i art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz. U. poz. 979, dalej „u.wyb. 2020”).

Zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb., przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów

kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Wymagania formalne protestu określono w art. 321 k.wyb. Zgodnie z art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

Zgodnie z art. 105 ust. 1 k.wyb. agitacją wyborczą jest publiczne nakłanianie lub zachęcanie do głosowania w określony sposób, w tym w szczególności do głosowania na kandydata określonego komitetu wyborczego. Zgodnie natomiast z treścią art. 107 § 1 i 2 k.wyb. w dniu głosowania oraz na 24 godziny przed tym dniem prowadzenie agitacji wyborczej, w tym zwoływanie zgromadzeń, organizowanie pochodów i manifestacji, wygłaszanie przemówień oraz rozpowszechnianie materiałów wyborczych jest zabronione. Agitacja wyborcza w lokalu wyborczym oraz na terenie budynku, w którym ten lokal się znajduje, jest zabroniona.

W okresie ciszy wyborczej bezwzględnie jest zabronione prowadzenie jakiegokolwiek agitacji wyborczej w lokalu wyborczym lub na terenie budynku, w którym lokal się znajduje; złamanie tego zakazu zagrożone jest sankcją karną (zob. art. 494 § 1 pkt 4 oraz art. 498 k. wyb.). Uzasadnieniem dla regulacji zakazu agitacji wyborczej w ustawowo określonym okresie jest danie wyborcom czasu na spokojne podjęcie decyzji wyborczej, na uspokojenie emocji związanych z intensywną agitacją oraz na refleksję nad znaczeniem i wagą aktu głosowania.

Nie ulega wątpliwości, że działanie o charakterze agitacyjnym wspomnianej przez wnoszącą protest kobiety zostało potwierdzone przez obwodową komisję wyborczą, która uwzględniła uwagę o zdarzeniu w protokole z przebiegu głosowania. Wobec powyższego Sąd Najwyższy na podstawie art. 323 § 2 Kodeksu wyborczego wyraził opinię, że zarzut protestu jest zasadny, lecz naruszenie przepisów nie miało wpływu na wynik głosowania.